

**Praktyka zgłoszona na
POLSKĄ KONFERENCJĘ JAKOŚCI ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ
„Innowacje w administracji publicznej – rozrzutność czy inwestycja?”**
która odbyła się 25 października 2017 w Warszawie przez:

Urząd Gminy Bieliny
ul. Partyzantów 17, 26-004 Bieliny, woj. świętokrzyskie

Temat/y Konferencji, z którym/i wiąże się zgłoszona przez nas praktyka:

- ☐ Temat 1: *Obywatel w centrum uwagi administracji - odpowiedź administracji na potrzeby obywatela*
- ☐ Temat 2: *Budowanie kompetentnej administracji*
- ☒ Temat 3: *Rola administracji publicznej w tworzeniu, realizacji i ocenie polityk publicznych*

Krótki opis:

tytuł praktyki

Współpraca międzysektorowa na rzecz rozwoju aktywności społecznej, rozwoju lokalnego i wzmocnienia atrakcyjności turystycznej w oparciu o potencjał kulturowy gminy bieliny i gór świętokrzyskich.

słowa kluczowe

Współpraca międzysektorowa, zasoby lokalne, rozwój społeczności lokalnych, rozwój lokalny.

Założenia projektu:

ZGmina Bieliny stała się świętokrzyskim liderem w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, w tym unijnych, nie tylko na inwestycje, ale także w zakresie projektów miękkich, pokonując w tej rywalizacji wiele silnych, świętokrzyskich ośrodków miejskich. Dzięki innowacyjnym pomysłom i środkom pozyskanym na ich realizację zaspokajane są podstawowe potrzeby mieszkańców (np. dostęp do podstawowej infrastruktury: dróg, wodociągów i kanalizacji) w połączeniu z doskonałym zaspokajaniem potrzeb wyższego rzędu (rozwój edukacji, oferty turystycznej, kultury, sportu w gminie, rozwój społeczeństwa obywatelskiego, wzmacnianie aktywności społecznej, podwyższanie kompetencji mieszkańców Gminy oraz pobudzanie przedsiębiorczości, w tym również w obszarze turystyki). Wdrażana od 2007 roku praktyka polega na realizacji przez Gminę Bieliny (samodzielnie oraz we współpracy wielu podmiotów i instytucji) licznych przedsięwzięć i projektów, wzajemnie uzupełniających swoje efekty, projektów aktywizujących społeczność lokalną, budujących potencjał ludzki przy wykorzystaniu infrastruktury technicznej rozwijanej przez samorząd gminy Bieliny. Podejmowane inicjatywy, zarówno inwestycyjne oraz społeczne, są zgodne z założeniami zrównoważonego rozwoju i oparte są przede wszystkim na wykorzystaniu potencjału kulturowego Gminy Bieliny oraz Gór Świętokrzyskich. We wdrażaniu praktyki uczestniczą poza Gminą Bieliny: szkoły z terenu gminy Bieliny, instytucje Kultury: Centrum Tradycji, Turystyki i Kultury Gór Świętokrzyskich w Bielinach, Gminna Biblioteka Publiczna, szkoły podstawowe i gimnazjum, liczne organizacje pozarządowe działające na terenie gminy, między innymi: Towarzystwo Przyjaciół Bielin, Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania – Wokół Łysej Góry”, Stowarzyszenie „Działam dla Gminy Bieliny” Stowarzyszenie Twórczych Kobiet Talent i Pasja, Stowarzyszenie

Bielińska Przestrzeń Młodych, sołtysi i rady sołeckie, radni, ochotnicze straże pożarne, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielinach, członkowie grup nieformalnych: liczne Koła Gospodyń Wiejskich, członkowie zespołów śpiewaczych, wokalnych, kapel ludowych, członkowie grupy Kraina Legend Świętokrzyskich, uczestnicy wielu projektów aktywizacyjnych, parafie oraz Klasztor Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej na Świętym Krzyżu.

Cel i główne rezultaty

Celem ogólnym praktyki jest wielofunkcyjny rozwój Gminy Bieliny poprzez równoczesny rozwój infrastruktury oraz aktywności społecznej opartej na wykorzystaniu potencjału kulturowego region prowadzący do poprawy jakości życia mieszkańców i do zbudowania przewagi konkurencyjnej w zakresie atrakcyjności turystycznej oraz potencjalnego miejsca inwestowania i zamieszkania w oparciu o potencjał kulturowy Gminy Bieliny oraz Gór Świętokrzyskich

Cele szczegółowe:

- stworzenie sieci kontaktów i współpracy pomiędzy różnymi podmiotami (grupami) działającymi na rzecz rozwoju Gminy Bieliny
- stworzenie spójnej oferty kulturalno –społeczno-turystycznej opartej na bogactwie kulturowym Gminy Bieliny i Gór Świętokrzyskich
- zaspokajanie potrzeb społecznych przy realizacji założonych strategicznych celów rozwoju lokalnego
- tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju aktywności społecznej, wzrostu atrakcyjności turystycznej przy wykorzystaniu walorów kulturowych regionu
- wzajemne uzupełnienie działań prowadzonych przez samorząd i inne organizacje, podmioty, osiągnięcie efektu synergii działań
- rozwój sektora turystycznego w gminie Bieliny

Rezultaty praktyki:

- od kilku lat Gmina Bieliny została okrzyknięta nową „Świętokrzyską stolicą kultury”
- na przestrzeni ostatnich 10 lat w Gminie Bieliny powstało 18 organizacji pozarządowych i jedna spółdzielnia socjalna (w roku 2007 – 12 organizacji w KRS, obecnie 30)
- w ostatnich 10 latach Gmina Bieliny we współpracy z różnymi podmiotami mając na uwadze spójny i wspólny cel rozwoju zrealizowała lub realizuje kilkadziesiąt projektów o łącznej szacunkowej wartości 80 mln złotych, które oparte są na bogactwie kulturowym Gminy i regionu oraz tworzą spójną ofertę kulturalno-turystyczną
- dzięki głównej inwestycji w obszarze społeczno-kulturalno-turystycznej – budowie obiektów w ramach projektu „Centrum Tradycji i Turystyki Gór Świętokrzyskich wraz z restauracją zabytków Świętego Krzyża” (budowa Osady Średniowiecznej w Hucie Szklanej, schroniska młodzieżowego, parkingu wraz z infrastrukturą okołoturystyczną przy wejściu do Świętokrzyskiego Parku Narodowego, rozbudową zagrody chłopskiej w Kakoninie oraz budową budynku aktywności lokalnej w Bielinach) powstała infrastruktura, która tworzy miejsca pracy dla około 40-50 mieszkańców Gminy (w sezonie turystycznym), blisko 40 tys. osób rocznie odwiedza Osadę Średniowieczną w Hucie Szklanej
- powstała spójna, atrakcyjna oferta turystyczna oparta na walorach i zasobach lokalnych oraz walorach i dziedzictwie kulturowym gminy i Regionu, skupiająca zarówno sektor publiczny (instytucja kultury zarządzająca Osadą Średniowieczną, znajdującą się przy niej karczmą i parkingiem, Zespół Szkół Samorządowych zarządzający schroniskiem młodzieżowym) oraz sektor prywatny (podmioty oferujące produkty lokalne, np. pamiątki, wyroby wędliniarskie, przetwórstwo owoców i warzyw itp. oraz atrakcje dodatkowe typu przejażdżki bryczką, paintball, noclegi itp.)

Proces wdrożenia: doświadczenia i pomysły związane z projektem

Nowatorstwo i unikalność prezentowanego rozwiązania polega na wzbudzeniu wyjątkowo wysokiej aktywności lokalnych społeczności. Dzięki intensywnym działaniom samorządu oraz innych instytucji i podmiotów zmierzającym do jak najlepszego zaspokojenia potrzeb społecznych (zarówno pod kątem infrastrukturalnym, jak również rozwoju, edukacji, dostępu do dóbr kultury i rekreacji) społeczność docenia te działania angażując się we wspólne inicjatywy. W początkowej fazie inicjowania działań niezbędne jest wsparcie lokalnych społeczności ze strony samorządu, pomoc w kwestiach organizacyjnych, formalnych, technicznych, czasem i finansowych. Konieczna jest forma coachingu, motywowania, pomoc przy rozwiązywaniu problemów, konfliktów w celu osiągnięcia założonych celów projektowych. Ważnym dla społeczności wsparciem jest nieodpłatne angażowanie zasobów technicznych gminy i innych podmiotów w realizację zadań wynikających z realizacji ww. projektów oraz przedsięwzięć (np. udostępnianie pomieszczeń instytucji kultury, sprzętu nagłaśniającego, pokrywanie kosztów dostępu do energii elektrycznej itp.), angażowanie pracy pracowników Urzędu Gminy w działania realizowane przez inne podmioty, instytucje, organizacje, grupy (wydarzenia promocyjne, kulturalne, przygotowanie i realizacja projektów). Owocuje to zaangażowanie i wsparcie ze strony aktywnych społeczności lokalnych (np. Koła Gospodyń Wiejskich, twórcy ludowi, zespoły artystyczne i inne) w realizację ww. projektów (działań): uczestnictwo w kursach i szkoleniach, uczestnictwo w organizowanych wydarzeniach promocyjno- kulturalnych, włączanie się w organizację

różnego rodzaju wydarzeń prezentujących bogactwo kulturowe Gminy Bieliny i Gór Świętokrzyskich. Wynikiem takich działań jest osiąganie efektu synergii, budowanie pozytywnego wizerunku współpracy wśród społeczności lokalnych oraz na zewnątrz, zaangażowanie lokalnych społeczności w rozwój lokalny.

Bardzo ważnym elementem jest wdrażanie tego rodzaju rozwiązań na baize autentycznych zasobów, walorów, z którymi utożsamiają się mieszkańcy, czyli osoby tworzące ten lokalny potencjał.

Dlaczego warto przedstawić osiągnięcia urzędu na polskiej konferencji jakości administracji publicznej?

Rozwój Gminy Bieliny i przemiana naszego samorządu na przestrzeni ostatniej dekady jest według nas – zarówno władz gminy, jak również tak jest postrzegany i oceniany przez mieszkańców – przykładem zrównoważonego rozwoju, o którym tak szeroko dyskutuje się na płaszczyźnie zarządzania wspólnotami lokalnymi wskazując na metody, kierunki i narzędzia prowadzące do osiągnięcia takiego stanu. My dzięki wieloletniej współpracy ugruntowanej na porozumieniu, konsensusie, wypracowywaniu wspólnych rozwiązań, włączeniu społeczności lokalnych w procesy współdecydowania, doszliśmy do punktu, w którym my - wszystkie strony i interesanci publicznych polityk w gminie Bieliny, potrafimy ze sobą rozmawiać, skupić się na celach strategicznych rozwoju naszego samorządu. Konkretnie działania, wspólne działania, wspólne projekty i przedsięwzięcia są naszą, bielińską ścieżką zrównoważonego rozwoju – ścieżką, po której idą wspólnie samorząd i społeczności lokalne.

Gmina Bieliny posiada mocną pozycję i markę wśród świętokrzyskich samorządów ze względu na tę wysoką aktywność społeczną, dużą liczbę inicjatyw podejmowanych w gminie, aktywność i skuteczność samorządu w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych, umiejętność współpracy ze społecznościami lokalnymi, a często jest też postrzegana jako wzór przez mieszkańców innych gmin. Chcemy dzielić się swoimi doświadczeniami i stać się również ambasadorami zrównoważonego rozwoju gmin przedstawiając nasze doświadczenia w tym wymiarze.

Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego powstał w 2015 r.
Jest państwową jednostką budżetową podległą MSWiA.
Działa na rzecz dalszej profesjonalizacji samorządu terytorialnego i administracji publicznej.

EKSPERTYZY NIST, ul. Zielona 18, Łódź 90-601
Sekretariat tel. +48 42 633 10 70
e-mail: sekretariat@nist.gov.pl